

שולחם על הדושא

רה, נותר רק לחטט בתוכו. לחפש משי מעויות ורמזים בדברים שנאמרו. נאמו של קארטר היה המרשים ביותר. הוא עסק במשמעות השלום, תוך שהוא מזהיר מפני האשליה לראות בהסכם את השלום עצמו. המישפט, שבו קבע כי "חילוקי הדיעות בין שני חותמי החוזה ובין שכניהם החורשיים מחתימת החוזה", היה הרמז הברור ביותר לכך שהסכם עדיין אינו הסכמה.

מרות הציונות, מסע הספקנות וזריעת החרדה, נצבט ליבו של כל מי שחזה בטכס חתימת הסכם השלום בין ישראל ומצריים. הסרה אולי התרוממות הרוח, אבל התחושה של שותפות לרגע היסטורי פרצה אפילו מתוך המסכים. החתימה עצמה היתה הישג, שרבים לא האמינו כי יהיו עדים לו. אבל היא היתה אקט מיכאני. את תחושת ההתעלות היו

יד על הרב
מנחם בגין, גימי קארטר ואנוור אל-סאדאת ניצבים דום בחזית הבית הלבן, כשמאחוריהם מתנוססים דיגלי מדינותיהם שפתחה את טכס הסכם השלום בצהרי יום שני השבוע.

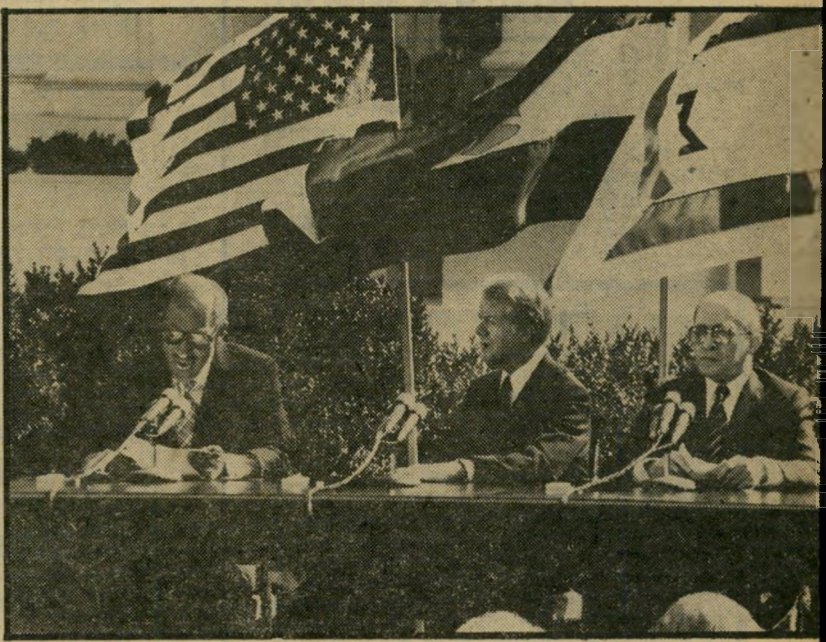
„וגר זאב עם כבש, ונער קטון נוהג בהם!“

אנוור אל-סאדאת מרגש פחות בעת שהוא קורא את נאומו מהכתב באנגלית. מאשר כשהוא מגמגם, מהסס ומזיע בחיפוש אחי רי המילים המתאימות. פנייתו בפתיחת נאומו אל הנשיא קארטר והתעלמותו מ"מנחם בגין, תוך אי איזכור שמו, סיפקו חומר לפרשנות בדבר יחסו האישי אל בגין. לא פחות מכך היתה משמעותית התעלמותו מהנושא הפלסטיני, שנכלל בי נאומו הכתוב אשר חולק לעיתונאים. בי נאום הכתוב היתה פיסקה שהופנתה אל הנשיא קארטר, שבה נאמר: „איש אינו ראוי יותר לתמיכתך מאשר העם הפלסטיני. את ההמשך כדלהלן השמיט אל-סאדאת. „הוא זקוק להבטחה ולעזרה כדי שיוכל לנקוט

צריכות להעניק לה המילים שליוו אותה. נאומיהם של שלושת השותפים להסכם: הנשיאים קארטר ואל-סאדאת וראש-הממשלה מנחם בגין. זה היה צריך להיות הקליימקס של המעמד שתוכנן כמיבצע ראווה. הקרשצ'נדו של סימפוניית השלום הבלתי גמורה. שלר שת גיבורי ההצגה הכינו עצמם לרגע זה. שלושתם ידועים כנואמים רבי כישרון, שהמילים הן נישקם העיקרי. אף אחד מהם לא עמד במיבחן. נאומי הם לא הלמו את גודל השעה. הם לא ילמדו בספרי ההיסטוריה ולא ימנו בין שיאי הריטוריקה. והשלום, יותר מכל עשייה אחרת. נשקל דווקא במילים. אחרי שאי אפשר היה להתפעל מהצור

זה הרגע
מנחם בגין ואנוור אל-סאדאת חותמים על נוסחי הסכם השלום שהודפסו באנגלית, עברית וערבית. התיקים עביי-הכרס מכילים גם את המפות השייכות לנספח הצבאי של ההסכם. כשעט בידו ממתין קרטר לתורו לחתום.

בגין נואם
קארטר ואל-סאדאת פורצים בצחוק למשמע הקטע בנאומו של בגין, שבו אמר כי „כרגיל יש לי הסתייגות“ לגבי אימרתו של אנוור אל-סאדאת כי גימי קרטר הוא „החייל האלמוני של השלום“. על פני בגין חיוך של שביעות רצון.

סאדאת נואם
בגין וקארטר מאזינים לנאומו של אל-סאדאת הנקרא מהכתב. לאורך כל הנאום לא הזכיר סאדאת את בגין אפילו פעם אחת. ברגע האחרון הוא השמיט מהנאום קטעים בהקשר לעניין הפלסטיני.